

Groene boa is niet zomaar een medewerker met een andere taak

foto's Hans van den Bos

Tijdens de eerste Groene Boa Dag op 22 oktober in Driebergen wisselden buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) van (particuliere) landgoederen, terreinbeheerders, gemeenten, wildbeheereenheden en Sportvisserij Nederland met vakgenoten van gedachten over de uitdagingen van hun werk. Veel ambtgenoten blijken dezelfde problemen tegen te komen.

tekst Geert van Duinhoven (VBNE)

> De Groene Boa Dag is georganiseerd door de Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE) om groene buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) van verschillende organisaties met elkaar in contact te brengen. Groene boa's hebben een speciale opleiding gevolgd en meer bevoegdheden met daarbij behorende extra taken dan een 'gewone' boswachter. Hank Bartelink, directeur-bestuurder van LandschappenNL, trapt de dag af met de prikkelende stelling: 'Als je zelf dit werk niet hebt gedaan, is het onmogelijk om je voor te stellen wat het werk inhoudt'. Alle aanwezigen, vrijwel allemaal boa's, onderschrijven deze stelling. Een deel van het werk is weliswaar zichtbaar – namelijk het surveilleren en waar nodig een bekeuring uitschrijven – maar deels is het juist heel onzichtbaar wat een boa doet en hebben andere mensen daar weinig weet van. Als boa heb je immers te maken met speurwerk, met de opvang van verwarde personen en met politiewerk waarover je soms niet mag spreken met je collega's. Daar komt bij dat je ook nog eens in een ingewikkelde spagaat terecht kunt komen wanneer je enerzijds verantwoording moet afleggen bij je eigen

werkgever maar anderzijds ook bij het Openbaar Ministerie. Een werkgever of niet-boa-collega's kunnen nog wel eens iets te laconiek doen over de positie van de boa, vinden veel aanwezigen.

Wel of geen aparte boa-afdeling?

Dat brengt de discussie meteen op de positie van een boa in een groene organisatie. Zouden de grotere organisaties niet toe moeten naar een aparte boa-afdeling? Dat heeft als voordeel dat dan duidelijk is welke taken je als boa hebt en er geen belangenconflicten ontstaan met collega's of met je andere taken. Van de andere kant is het juist ook heel wenselijk om een nauwe band te hebben met de andere boswachters om gezamenlijk op te trekken en gezamenlijk het werk te doen. Veel van het boa-werk is bovendien niet echt te scheiden van het beheerwerk. Bijvoorbeeld als een pachter zich civielrechtelijk niet aan de wet houdt. Dat zijn ingewikkelde kwesties die je beter niet alleen door een beheerder of een boa kunt laten oppakken. Dus de grootste stem gaat waarschijnlijk toch naar het opnemen van de boa in de beheerteams. Hoe ingewikkeld dat soms ook is.

Gastheer of bonnenschrijver?

Even terug naar de primaire taak. Ben je als boa vooral een gastheer van een natuur- of bosterrein of vooral een handhaver oftewel een bonnenschrijver? Eigenlijk staat het één niet los van het ander. Je schrijft bonnen uit, omdat je een goede gastheer wil zijn voor de andere recreanten die zich wel aan de regels houden. Dus de grondhouding van een groene boa is het gastheerschap. Maar, vinden veel groene boa's op deze dag, de laatste jaren zijn er ongemerkt steeds meer taken bijgekomen. Neem de verantwoordelijkheid die je hebt als het gaat om vermissingen van personen. Dat hoort formeel niet bij de boa-taken, maar het zit een beetje in het bloed van de boa om dat soort zaken er allemaal maar bij te doen. Je voelt je immers verantwoordelijk voor alles wat er in jouw gebied gebeurt. Datzelfde geldt voor het overnemen van taken die eigenlijk bij de politie horen, zoals het handhaven van de openbare orde. Zeker nu we allemaal merken dat ook de politie vaak kampt met een personeelstekort en dan bewust of onbewust taken aan de boa overlaat. Sommige boa's doen dan ook een oproep om vooral bij je eigen taken te blijven en ervoor te zorgen 'dat je niet al te veel een hulpverlener wordt'.

Meldkamer

Misschien is de samenwerking met de politie wel een mooi voorbeeld van hoe ingewikkeld de positie van een boa is. De samenwerking loopt meestal wel goed, maar er is geen borging. En de samenwerking is ook niet altijd wederkerig. Bij incidenten worden boa's vaak pas laat op de hoogte gebracht en moeten ze vervolgens wel onmiddellijk aanwezig zijn. De politie heeft onderling al de nodige informatie uitgewisseld, maar de boa daarbuiten gelaten. De boa heeft het idee dat hij onvoldoende van informatie wordt voorzien. 'En als je dan vervolgens tijdens een incident aan de slag gaat', vertelt iemand uit de zaal, 'dan moet je natuurlijk wel informatie kunnen delen met je collega's. Juist op dat punt zijn we al weleens op onze vingers getikt, omdat wij die informatie niet zouden mogen delen. En dan wordt het natuurlijk erg lastig om je taken als boa goed uit te voeren.' Daarom zou het goed zijn als er bijvoorbeeld op de meldkamer meer kennis is over de rol en verantwoordelijkheden van de groene boa's, en ook duidelijke afspraken over wanneer de groene boa in stelling wordt gebracht en met wie deze dan zal kunnen samenwerken.

Mentale welzijn

Ten slotte komt het gevoelige thema van de ondersteuning van boa's aan de orde. Boa's komen in allerlei emotionele situaties terecht die een grote impact kunnen hebben. Ook na een reeks van kleine incidenten kan de impact groter zijn dan je op grond van een enkel incident zou verwachten. Een werkgever zal daar oog en oor voor moeten hebben en zich het mentale welzijn van de boa's moeten aantrekken. Sommige werkgevers hebben dit al redelijk op orde door regelmatig gesprekken met de boa's te voeren, al dan niet in een werkoverleg. Bij de kleinere organisaties ligt dit soms wat ingewikkelder. Als het niet of onvoldoende lukt om goede afspraken te maken met de werkgever, is het in ieder geval een suggestie om daar met hulpinstanties afspraken over te maken.<

